

Nagyhatalmi célok

1870-től egy rendkívül egyenlőtlen fejlődés jellemzi Európát=> eltérő **nagyhatalmi célok** alakulnak ki.

➤ Németország

- **Bismarck belpolitikai célja** az, hogy a sokféle németséget **egy nemzetté** kovácsolja; **külpolitikai célja, hogy Franciaországot elszigetelje**, mert fél a francia revanstól.
- Mivel attól tart, hogy Franciaország az Osztrák Magyar Monarchia és Oroszországgal fog összefogni, ezért elébe ment az eseményeknek és **1873-ban létrehozta a 3 császár szövetségét** (I. Vilmos,(porosz) II Sándor (orosz), Ferenc József OMM) => tényleg elszigetelődött Franciaország
- A szövetség **problémája** az, hogy Oroszország is és az OMM is **a Balkán** felé szeretne terjeszkedni.

➤ Franciaország:

1871-et követően Fro. célja, hogy **viasszaszeresse európai pozícióját**.

➤ Anglia: politikailag kiegyensúlyozott és egyetlen célja, hogy **megőrizze gyarmatbirodalmát**.

Balkáni konfliktus

- A török birodalom a 17. sz. végétől fokozatosan gyengül és egy **hatalmi úr keletkezik a Balkánon**. Ezeket a területeket 3 hatalom szeretné felügyelni: Törökország, Osztrák Magyar Monarchia, Oroszország

Az Orosz-török háború (1877-1878)

- Ezek után megindul az orosz-török háború, melyben a törökök vereséget szenvednek és Oroszo. szabad utat nyer a Boszporusz felé.
- **Anglia** ekkor közbelép, és arra **kényszeríti Oroszo.-t**, hogy San Stefanóban, békét írjon alá 1878-ban.
- A Monarchia panasszal fordul Anglia felé, ennek eredményeként még ugyanebben az évben **felülvizsgálják a békét** a Berliini Kongresszuson.
- **Oroszo. a berliini kongresszuson diplomáciai vereséget szenved**
- Mivel Oroszo. úgy érzi, hogy becsapták elhidegül az OMM-től és **feloszlik a 3 császár szövetsége**.

3. Szövetségi rendszerek kialakulása

Központi hatalmak

- 1879-ben Néó. és az OMM. Létrehozta a **kettős szövetséget**, melyben kötelezték magukat, hogy a **birodalmuk összes fegyverével segítségére sietnek a másiknak**, ha azt támadás éri, ill. ha az egyik háborúba kezd valamely állammal, a másik **jótekonny semlegességet** mutat.
- 1882-ben csatlakozik **Olaszo.** a szövetséghez (francia ellensége miatt) -> **3-as szövetség**
 - Olaszország észak-afrikai gyarmatosítási szándékát a franciák időközben keresztülhúzták (Tunézia elfoglalásával). A római diplomácia háttérbe szorította osztrákellenes érzelmeit, és 1882-ben csatlakozott a kettős szövetséghez.
- A kialakuló **hármis szövetséget Bismarck** tekintélye tartotta egyben, hiszen
 - a Monarchia és Olaszország hűvös viszonya mindenki előtt ismert volt. Az olaszok ugyanis igényt tartottak Dél-Tirolra, a Monarchia egyik tartományára, illetve az Adriai-tenger dalmát kikötővárosaira.
 - Hasonlóan ellentmondásosnak tűnt **Románia** csatlakozása (1883) a szövetséghez. Egyrészt tartottak az orosz terjeszkedéstől, másrészt ezekben az években fogalmazódott meg a területi igény Erdélyre, bár a román diplomácia ezt nyíltan nem hangoztatta.
- A nagyhatalmak az 1880-as években erőteljes **gyarmatosító politikába** kezdtek, amely látszólag **háttérbe szorította az európai szembenállást**.
- Az első világháborút megelőzően és a háború alatt a szövetség megváltozott pl.: Töröko. is csatlakozik a szövetséghez, Olaszó. nem fog a szöv. oldalán a háborúban harcolni.

Antant hatalmak

➤ 1893 Franciaország és Oroszország szövetsége

- A francia külpolitika célja Németországot elszigetelni
- Miután Oroszország csatlósított szövetségében (No. OMM).
- Franciaország azonnal érzékelte a változást, és nyitott Pétervárra felé.
- A francia kormány **gazdasági támogatást** nyújtott a cári Oroszországnak (például tőkebefektetés, államkölcsönök), majd a szoros együttműködést az 1893-ban megkötött orosz–francia katonai szerződés rögzítette. (Ezzel Németországnak megvan az esélye a kétfrontos háborúra.)
- Oroszországnak segítséget kell nyújtania, ha Németországot megtámadja Németország vagy Olaszország, Németországnak pedig segítséget kell nyújtania, ha Oroszországot megtámadja Németország vagy az OMM.

➤ 1904 Franciaország és Anglia között "entente cordiale" = szívélyes megegyezés

- Németország az 1900-as évek elejére **vezető nagyhatalommá vált**.
- Anglia felfigyelt a **német flottafejlesztésre**, amely fegyverkezési versenyhez vezetett.
- A második figyelemfelkeltő esemény a **Berlin–Bagdad vasútvonal** meghirdetése. A német lépés növelte **Nagy-Britannia két érdekszférájának, a Szezei-csatorna és a Perzsa-öböl** térségének a fenyegetettségét.
- London feladta a „fényes elszigeteltség” politikáját. Az angol diplomácia a több évszázados szembenállással szakítva nyitott Franciaország felé. (Anglia és Németország között **gyarmati érdekezésség miatt ellentétek** húzódnak)
- 1904-ben a két ország „szívélyes megállapodást” (entente cordiale) kötött, ekkor a számtalan feszültség közül az **észak-afrikai kérdést tisztázták**.
- A szerződésben megegyeztek arról, hogy Egyiptom angol, Marokkó francia befolyás alatt áll
- Az antant hatalmak **kölcsönösen elhatárolták érdekszférájukat**, amivel a további német előrenyomulásnak is gátat kívántak szabni.

➤ 1907 Oroszország és Anglia

- Oroszország terveit folyamatosan Anglia közbeszólása miatt hiúsult meg, ezért nagyon nehéz a közlekedés, de Németország közbenjárása eredményt hoz.
- **Oroszország** az orosz-japán háború elvesztését követően kénytelen Európa felé fordulni, hogy **megőrizze nagyhatalmi pozícióját**
- A szerződő felek Perzsiát 3 részre osztották.
- Anglia protektorátusa (védnöksége~gyarmata lesz) alá kerül Afganisztán
- Az antant oldalán szintén több állam fog bekapcsolódni a háborúba pl.: Olaszország.

EZT KÖVETŐEN BÁRMILYEN APRÓ KONFLIKTUS NEMZETKÖZIVÉ VÁLHAT, MERT MÁR NEM ÁLLAMOK, HANEM SZÖVETSÉGI RENDSZEREK CSAPNAK ÖSSZE, AMI VILÁGHÁBORÚBA SODORHATJA EURÓPÁT.